

Stephen King

Wisseling van de wacht

Vertaald door Annemarie Lodewijk

UITGEVERIJ LUITINGH-SIJTHOFF

10 april 2009: Martine Stover

Vlak voor zonsopgang is het altijd het donkerst.

Deze uitspraak schoot Rob Martin te binnen terwijl de ambulance die hij bestuurde langzaam over Upper Marlborough Street reed richting thuisbasis, te weten Brandweerkazerne 3. Hij vond dat degene die die uitspraak had bedacht de spijker op zijn kop had geslagen, want het was zo donker als de neten, terwijl het toch al bijna ochtend was.

Niet dat het een gedenkwaardige zonsopgang beloofde te worden; je kon het beter een ochtend met een kater noemen. Er hing een dichte mist en buiten stonk het naar het nabijgelegen, niet al te grootse Grote Meer. Alsof dat nog niet genoeg was, was het ook nog eens gaan regenen, een fijne, koude miezelbui. Rob zette de ruitenwisser van de intervalstand in de laagste stand. Een eindje verderop rezen twee overbekende gele bogen op uit de mist.

‘De Gouden Tieten van Amerika!’ riep Jason Rapsis, die naast hem zat. Rob had in zijn vijftien jaar als ambulancechauffeur met meerdere verpleegkundigen samengewerkt en Jace Rapsis was een topper: relaxed als er niets aan de hand was, onverstoorbaar en geconcentreerd als alles tegelijk gebeurde. ‘Voedsel! God zegene het kapitalisme! Stop, stop!’

‘Zeker weten?’ vroeg Rob. ‘Na de praktijkles die we zojuist hebben gehad over wat die rotzooi met je kan doen?’

Ze kwamen net terug van een oproep die afkomstig was uit een van die overdreven bakbeesten van nieuwbouwwoningen in Sugar Heights, waar ene Harvey Galen het alarmnummer had gebeld met klachten over verschrikkelijke pijn in zijn borst. Ze hadden hem aangetroffen op de bank van wat rijkelui ongetwijfeld ‘de salon’ noemden, als een soort aangespoelde walvis in een blauwe zijden pyjama. Zijn vrouw boog zich nerveus over hem heen, ervan overtuigd dat hij elk moment kon uitklokken.

‘McDonald’s! McDonald’s!’ scandeerde Jason. Hij zat te stuiteren op zijn stoel. De serieuze, competente deskundige die meneer Galens vitale functies had gecontroleerd (met Rob aan zijn zijde, uitgerust met de eer-

stehulpkoffer met intubatie- en reanimatiemateriaal) was verdwenen. Met zijn blonde haar dat voor zijn ogen hing, leek Jason eerder een uit de kluiten gewassen veertienjarige. ‘Stop, zeg ik je!’

Rob stopte. Hij had zelf ook wel zin in een worstenbroodje en misschien een *hash brown*, zo’n ding dat eruitzag als een gebakken bizon-tong.

Er stond een korte rij auto’s voor de drive-in. Rob sloot aan.

‘Die vent had trouwens niet eens een echte hartaanval,’ zei Jason. ‘Hij had zich gewoon te barsten gegeten aan Mexicaans fastfood. Hij wilde zelfs geen lift naar het ziekenhuis, toch?’

Inderdaad. Na een paar stevige boeren en een luidruchtig getrompetter uit zijn onderlichaam, waarmee hij zijn graatmagere vrouw onmiddellijk naar de keuken had verjaagd, kwam meneer Galen overeind, verklaarde dat hij zich al stukken beter voelde en niet dacht dat hij naar het Kiner Memorial Hospital hoefde te worden gebracht. Nadat Rob en Jason de opsomming hadden aangehoord van wat Galen de vorige avond in de Tijuana Rose allemaal had weggestouwd, dachten ze dat ook niet. Zijn hartslag was krachtig, en hoewel zijn bloeddruk aan de hoge kant was, was die dat waarschijnlijk al jaren. De automatische externe defibrillator was niet uit de draagtas gekomen.

‘Ik wil twee McMuffins met ei en twee hash browns,’ zei Jason. ‘En een zwarte koffie. Of doe er bij nader inzien maar drie.’

Rob zat nog steeds aan Galen te denken. ‘Deze keer was het nog indigestie, maar de volgende keer is hij echt aan de beurt. Een infarct als een donderslag. Hoe zwaar denk jij dat hij was? Honderddertig? Honderdvijftig?’

‘Minstens honderdveertig kilo,’ zei Jason, ‘en hou nu eens op met je pogingen mijn ontbijt te verzieken.’

Rob wuifde met zijn arm naar de Gouden Bogen die oprezen uit de zee van mist. ‘Deze tent en al die andere eettenten vormen de helft van wat er mis is met Amerika. Dat weet jij met je medische achtergrond ook wel. Wat jij net hebt besteld? Dat is pakweg negenhonderd calorieën, vriend. En als je er dan ook nog worst bij neemt, zit je al gauw tegen de dertienhonderd.’

‘En wat neem jij, dokter Gezond?’

‘Een worstenbroodje. Misschien wel twee.’

Jason sloeg hem op zijn schouder. ‘Zo mag ik het horen!’

Er kwam beweging in de rij. Ze waren nog twee auto's verwijderd van het raampje toen er een stem schalde uit de radio onder de ingebouwde computer. De centralisten in de alarmcentrale waren over het algemeen rustig, kalm en beheerst, maar deze klonk als een overspannen radio-dj na te veel Red Bulls. 'Alle ambulances en brandweerwagens, we hebben een Prio 1! Ik herhaal, een Prio 1! Het gaat om een incident met meerdere slachtoffers. Dit is een urgente oproep voor alle ambulances en brandweerwagens!'

Een incident met meerdere slachtoffers. Rob en Jason keken elkaar aan. Vliegtuigcrash, treinongeluk, explosie, of een terroristische aanslag. Een van die vier moest het bijna wel zijn.

'Locatie is City Center aan Marlborough Street, ik herhaal City Center aan Marlborough. Nogmaals, het gaat om een incident met mogelijk meerdere slachtoffers. Voorzichtigheid geboden.'

Rob Martin voelde zijn ingewanden verkrampen. Niemand zei dat je voorzichtig moest zijn wanneer je op weg ging naar een ongeval of gas-explosie. Dan bleef dus alleen een terroristische aanslag over en die was wellicht nog gaande.

De centralist begon het verhaal weer van voor af aan. Jason zette de zwaailichten en de sirene aan, terwijl Rob een ruk aan het stuur gaf en de Freightliner-ambulance op de baan manoeuvreerde die om het restaurant heen voerde, waarbij hij de bumper van de auto voor hen raakte. Ze waren maar negen straten van het City Center verwijderd, maar als Al Qaida daar de boel overhoopschoot met kalasjnikovs, was het enige waarmee zij terug konden schieten hun beproefde externe defibrillator.

Jason greep de microfoon. 'Begrepen, centrale, dit is 23 van Brandweerkazerne 3, verwachten over zes minuten ter plekke te zijn.'

Uit andere delen van de stad klonken nog meer sirenes, maar aan het geluid te horen, vermoedde Rob dat hun ambulance het dichtstbij was. Langzaam maar zeker begon de hemel een staalgrijze kleur te krijgen en toen zij het terrein van de McDonald's af reden, Upper Marlborough op, maakte een grijze auto zich los uit de grijze mist, een grote personenwagen met een gedeukte motorkap en een zwaar verroeste grille. Een ogenblik lang schenen de hd-koplampen recht in hun gezicht. Rob gaf een klap op de tweetonige claxon en week uit. De wagen – het leek een Mercedes, maar hij wist het niet helemaal zeker – zwenkte terug naar zijn eigen rijstrook en even later verdwenen de achterlichten in de mist.

‘Jezus christus, dat scheelde een haar,’ zei Jason. ‘Je hebt het kenteken zeker niet gezien?’

‘Nee.’ Robs hart ging zo tekeer dat hij het aan beide kanten van zijn keel voelde kloppen. ‘Ik had het te druk met ons leven redden. Hoor eens, hoe kunnen er meerdere slachtoffers zijn bij het City Center? De halve wereld slaapt nog. Het is vast nog niet open.’

‘Misschien een busongeluk.’

‘Kan ook niet. Die gaan pas om zes uur rijden.’

Sirenes. Overal sirenes, die bij elkaar begonnen te komen als stipjes op een radarscherm. Een politiewagen passeerde hen met hoge snelheid, maar voor zover Rob kon beoordelen, lagen zij nog steeds voor op andere ambulances en brandweerwagens.

Wat ons de kans geeft om als eerste te worden neergeknald of opgeblazen door een gestoorde *Allahoe akbar* schreeuwende Arabier, dacht hij. Wij boffen maar.

Maar werk was werk, dus reed hij de steile oprit op die naar het hoofdgebouw en het spuuglelijke auditorium leidde waar hij altijd had gestemd voordat hij naar een buitenwijk was verhuisd.

‘Remmen!’ gilde Jason. *Jezus christus, Robbie, remmen!*

Vanuit de mist kwamen tientallen mensen op hen af. Enkelen van hen renden zo hard de helling af dat ze bijna over hun eigen benen struikelden. Sommigen gilden. Eén man viel op de grond, draaide zich om, krabbelde weer overeind en rende verder, terwijl zijn gescheurde overhemd onder zijn jas vandaan bungelde. Rob zag een vrouw met een kapotte panty, bebloede schenen en maar één schoen. Hij maakte een noodstop, de neus van de ambulance dook omlaag en alles wat niet goed vastzat vloog door de lucht. Medicijnen, flessen infuusvloeistof en pakketjes naalden uit een kastje dat niet goed was afgesloten – een schending van het protocol – veranderden in projectielen. De brancard die ze niet voor meneer Galen hadden hoeven gebruiken stuitte van de wand. Een stethoscoop vond zijn weg tussen de voorbanken, knalde tegen de voorruit en viel op de middenconsole.

‘Rustig aan,’ zei Jason. ‘Héél langzaam, oké? Laten we het niet erger maken dan het al is.’

Rob gaf heel voorzichtig gas en bleef de helling op rijden, nu met een slakkengangetje. De mensen bleven komen, honderden, leek het wel, sommige bloedend, de meeste niet zichtbaar gewond, maar allemaal

doodsbang. Jason draaide zijn raampje open en leunde naar buiten.

‘Wat is er aan de hand? Kan iemand me vertellen wat er is gebeurd?’

Een man kwam naast de wagen lopen. Hij was rood aangelopen en hijgde. ‘Een auto. Reed dwars door de menigte, als een maaimachine. Die randdebiel miste me maar net. Ik weet niet hoeveel mensen hij heeft geraakt. We zaten als ratten in de val, door de hekken die ze hadden neergezet om de mensen in het gareel te houden. Hij deed het met opzet en ze liggen daar allemaal als... als... o man, als bebloede paspoppen. Ik heb minstens vier doden geteld, maar het zijn er vast meer.’

De man liep weer verder. Hij rende niet meer, maar leek eerder te sjokken nu de adrenaline begon weg te ebben. Jason gespte zijn gordel los en leunde verder naar buiten om de man na te roepen. ‘Heb je gezien welke kleur de auto had? De auto die het heeft gedaan?’

De man keek om. Zijn gezicht was bleek en verwilderd. ‘Grijs. Een grote grijze wagen.’ Jason ging weer zitten en keek Rob aan. Ze hoefden het geen van beiden hardop te zeggen: het was de auto die ze ternauwernood hadden kunnen ontwijken bij het verlaten van de McDonald’s. Wat op de voorkant zat was dus toch geen roest geweest.

‘Rijden, Robbie. Die rotzooi achterin ruimen we later wel op. En probeer onderweg niemand te raken, goed?’

‘Goed.’

Tegen de tijd dat Rob het parkeerterrein opreed, begon de paniek af te nemen. Sommige mensen liepen weg; andere probeerden degenen te helpen die door de grijze wagen waren geraakt; een enkeling, de klootzakken die je in elke menigte tegenkomt, liep foto’s of filmpjes te maken met een mobieltje. Die wilden natuurlijk een hit scoren op YouTube, veronderstelde Rob. Op het trottoir lagen verchromde paaltjes met geel politielint eraan.

De politiewagen die hen was gepasseerd stond vlak naast het gebouw, bij een slaapzak waaruit een slanke hand stak. Een man lag languit uitgestrekt boven op de slaapzak, die midden in een steeds groter wordende plas bloed lag. De agent wenkte de ambulance naderbij en zijn wenkende arm leek schokkend te bewegen in de blauwe gloed van het zwaailicht op het dak van zijn surveillancewagen.

Rob pakte snel de mobiele dataterminal en stapte uit terwijl Jason naar de achterkant van de ambulance rende. Hij kwam weer tevoorschijn met zijn eerstehulpkoffer en de externe defibrillator. Het werd steeds

lichter en Rob kon het spandoek lezen dat boven de ingang van het auditorium wapperde: GEGARANDEERD 1000 BANEN! WIJ STAAN PAL VOOR DE MENSEN VAN ONZE STAD! – BURGEMEESTER RALPH KINSLER.

Oké, dat verklaarde waarom het hier zo vroeg in de ochtend zo druk was geweest. Een banenbeurs. Het waren overal moeilijke tijden nadat de economie een jaar eerder haar eigen zware infarct had beleefd, maar deze kleine stad aan het meer, waar de werkgelegenheid al voor de eeuwwisseling was teruggelopen, was wel heel zwaar getroffen.

Rob en Jason wilden naar de slaapzak lopen, maar de agent schudde zijn hoofd. Hij had een asgrijs kleur. 'Deze man en de twee in de slaapzak zijn dood. Zijn vrouw en kind, neem ik aan. Hij moet hebben geprobeerd ze te beschermen.' Hij maakte een kort, diep keelgeluid, iets tussen boeren en kokhalzen in, sloeg een hand voor zijn mond, haalde hem weer weg en wees. 'Misschien dat die mevrouw daar nog leeft.'

De vrouw in kwestie lag languit op haar rug, met haar benen weggedraaid van haar lichaam in een hoek die op ernstig letsel wees. Het kruis van haar nette beige pantalon was donker van de urine. Haar gezicht – wat er nog van over was – zat vol smeer. Een deel van haar neus en het grootste deel van haar bovenlip waren weggereten. Haar van keurige kronen voorziene tanden waren ontbloot in een onbewuste grijs. Haar jas en de helft van haar coltrui waren ook van haar lichaam gerukt. Op haar hals en schouder was het begin te zien van grote bloeduitstortingen.

Die klotewagen is dwars over haar heen gereden, dacht Rob. Platgereden als een aardeekhoorn. Hij en Jason knielden bij haar neer en trokken snel blauwe handschoenen aan. Haar handtas lag vlakbij, met een deel van een bandafdruk erop. Rob raapte de handtas op en legde hem achter in de ambulance, met het idee dat de afdruk misschien wel als bewijsmateriaal kon dienen of zoiets. Bovendien zou de vrouw de tas terug willen hebben.

Als ze het tenminste overleefde.

'Ze ademt niet meer, maar ik voel wel een polsslag,' zei Jason. 'Heel zwak. Trek die trui eens naar beneden.'

Rob deed het, en de halve beha, met gescheurde bandjes, kwam mee. Hij trok de rest ook weg, zodat het niet in de weg zou zitten, en startte met borstcompressies, terwijl Jason de luchtweg begon vrij te maken.

'Gaat ze het halen?' vroeg de agent.

'Ik weet het niet,' zei Rob. 'We hebben het onder controle. Jullie heb-

ben andere problemen. Als er nog meer hulpverleningsvoertuigen de op-rit op komen racen, net zoals wij dat bijna deden, vallen er straks zeker doden.'

'O man, er liggen overal gewonden. Het is een slagveld.'

'Probeer er zo veel mogelijk te helpen.'

'Ze ademt weer,' zei Jason. 'Kom op, Robbie, we gaan een leven redden. Start de MDT en meld het Kiner dat we eraan komen met een mogelijke nekfractuur, rugtrauma, inwendige kwetsuren, verwondingen aan het gezicht en God mag weten wat nog meer. Toestand is kritiek. Ik geef je de gegevens door.'

Rob gaf alles door via de mobiele dataterminal, terwijl Jason in de beademingsballon bleef knijpen. De SEH van het Kiner antwoordde onmiddellijk en de stem aan de andere kant van de lijn klonk kalm en kordaat. Kiner was een Niveau 1-traumacentrum, ook wel Presidentiële Klasse genoemd, en voorbereid op zoiets als dit. Ze trainden er vijf keer per jaar voor.

Nadat hij de melding had gemaakt, nam hij het zuurstofgehalte op (waardeloos, zoals te verwachten was) en rukte vervolgens zowel de halskraag als de oranje rugplank uit de ziekenwagen. Inmiddels arriveerden er nog meer hulpverleners en begon de mist op te trekken, zodat de omvang van de ramp duidelijk werd.

En dat allemaal met één auto, dacht Rob. Hoe is het mogelijk?

'Oké,' zei Jason. 'Haar toestand is nog niet stabiel, maar meer kunnen we niet voor haar doen. Laten we haar maar in de wagen leggen.'

Terwijl ze hun best deden om de rugplank horizontaal te houden, tilde ze haar in de ambulance, legden haar op de brancard en snoerden haar in. Met de halskraag om haar bleke, verminkte gezicht, leek ze op zo'n ritueel vrouwelijk slachtoffer in een horrorfilm... behalve dan dat die altijd jong en mooi waren en deze vrouw een jaar of veertig, vijftig leek te zijn. Te oud om op banenjacht te zijn, zou je denken, en Rob zag met één blik op haar al dat ze nooit meer op zoek zou gaan naar een baan. Dat ze nooit meer zou lopen, zo te zien. Met ongelooflijk veel geluk zou ze misschien niet verlamd zijn – vooropgesteld dat ze dit overleefde –, maar Rob vermoedde sterk dat haar leven tot aan haar middel tot het verleden behoorde.

Jason knielde, plaatste een doorzichtig plastic kapje over haar mond en neus en begon haar zuurstof toe te dienen uit de tank aan het hoofd-

einde van de brancard. Het kapje besloeg. Een goed teken.

‘En nu?’ vroeg Rob, waarmee hij wilde zeggen: Wat kan ik nog meer doen?

‘Zoek wat epi tussen de zool die door de hele wagen is geslingerd, of haal hem uit mijn tas. Ik voelde zo-even een goede polsslagen, maar die is inmiddels weer heel zwak geworden. En dan plankgas. Met de verwondingen die ze heeft opgelopen is het een wonder dat ze nog leeft.’

Rob vond een ampul epinefrine onder een omgevallen doos verbandmiddelen en reikte hem aan. Toen sloeg hij de achterdeuren dicht, sprong achter het stuur en startte de wagen. Als eerste ambulance ter plekke was je ook als eerste in het ziekenhuis. Dat vergrootte de geringe overlevingskans een heel klein beetje. Maar ook al was het zo vroeg in de ochtend rustig op de weg, toch was het altijd nog een rit van een kwartier en hij verwachtte dat ze dood zou zijn tegen de tijd dat ze het Ralph M. Kiner Memorial Hospital bereikten. Gezien de ernst van haar verwondingen zou dat misschien zelfs het beste zijn.

Maar ze was niet dood.

Om drie uur die middag, lang nadat hun dienst was afgelopen, maar te opgefokt om zelfs maar aan naar huis gaan te denken, zaten Rob en Jason in de ‘woonkamer’ van Brandweerkazerne 3 met het geluid uit naar de sportzender te kijken. Ze hadden in totaal acht ritten gemaakt, maar de vrouw was er het ergst aan toe geweest.

‘Martine Stover, zo heette ze,’ zei Jason ten slotte. ‘Ze zijn haar nog aan het opereren. Ik heb even gebeld toen jij naar de plee was.’

‘Enig idee wat haar kansen zijn?’

‘Nee, maar ze hebben haar niet meteen opgegeven en dat wil toch iets zeggen. Ik denk dat ze op zoek was naar een baan als directiesecretaresse. Toen ik in haar tas naar een identiteitsbewijs zocht – ik heb haar bloedgroep van haar rijbewijs gehaald – vond ik een hele stapel referenties. Blijkbaar was ze goed in haar werk. Haar laatste werkgever was de Bank of America. Daar is ze wegbezuinigd.’

‘En als ze het redt? Wat denk je? Alleen de benen?’

Jason keek naar de tv, waar basketbalspelers heen en weer renden over het veld, en zei een hele tijd niets. Toen: ‘Als ze het redt, is ze volledig verlamd.’

‘Zeker weten?’

‘Vijfennegentig procent zeker.’

Er verscheen een bierreclame op het scherm. Jonge mensen die wild stonden te dansen in een café. Iedereen had de grootste lol. Voor Martine Stover was de lol eraf. Rob probeerde zich voor te stellen wat haar te wachten stond als ze door de operatie kwam. Leven in een gemotoriseerde rolstoel die ze bediende door in een buisje te blazen. Gepureerde rommel gevoerd krijgen, of via een sonde. Ademhaling ondersteund door een respirator. Poepen in een plastic zakje. Leven in een medische schmerzzone.

‘Christopher Reeve deed het best goed,’ zei Jason, alsof hij zijn gedachten kon lezen. ‘Hield zich kranig. Goed rolmodel. Liet zijn kop niet zakken. Ik geloof dat hij zelfs nog een film heeft geregisseerd.’

‘Nee, hij liet zijn kop niet zakken,’ zei Rob. ‘Dankzij een halskraag die nooit af ging. En hij is dood.’

‘Ze droeg haar beste kleren,’ zei Jason. ‘Goede pantalon, dure trui, mooie jas. Ze deed haar best om weer aan de bak te komen. En dan komt er zo’n hufter langs die haar alles afneemt.’

‘Hebben ze hem al opgepakt?’

‘Volgens de laatste berichten nog niet. Maar mocht dat gebeuren, hoop ik dat ze hem ophangen aan zijn ballen.’

Toen ze de volgende avond iemand met een beroerte bij het Kiner Memorial afleverden, informeerden de partners naar Martine Stover. Ze lag op de ic en vertoonde alle tekenen van toegenomen hersenfuncties die aankondigden dat ze bij bewustzijn zou komen. Zodra dat gebeurde, moest iemand haar het slechte nieuws gaan vertellen: ze was tot aan haar borst verlamd.

Rob Martin was allang blij dat hij dat niet hoefde te doen.

En de man die in de pers de Mercedes Killer werd genoemd was nog steeds niet gepakt.

Z

Januari 2016

I

In Bill Hodges' broekzak breekt een glasruit. Dit geluid wordt gevolgd door een juichend koor van jongensstemmen dat roept: *'Dat is een homerun!'*

Hodges trekt een gezicht en schiet overeind in zijn stoel. Dokter Stamos maakt deel uit van een vierkoppige artsenpraktijk en deze maandagochtend zit de wachtkamer helemaal vol. Iedereen kijkt naar hem. Hodges voelt dat hij een kleur krijgt. 'Sorry,' zegt hij, tegen niemand in het bijzonder. 'Sms'je.'

'Een heel luidruchtig sms'je,' merkt een oude dame met dun grijs haar en de halskwabben van een beagle op. Ze geeft Hodges het gevoel dat hij een klein jochie is en hij loopt nota bene tegen de zeventig. Maar ze is uitstekend op de hoogte van de gedragscode die hoort bij het gebruik van mobiele telefoons. 'Op openbare plekken als deze hoort u uw mobieltje zachter of helemaal uit te zetten.'

'Absoluut, absoluut.'

De oude dame buigt zich weer over haar paperback (het is *Vijftig tinten grijs* en aan de verformfaaide kaft te zien leest ze hem niet voor het eerst). Hodges vist zijn iPhone uit zijn zak. De sms is van Pete Huntley, zijn oude partner van toen Hodges nog bij de politie zat. Pete stond inmiddels zelf ook op het punt te stoppen met werken, bijna niet te geloven, maar toch was het zo. Hodges zelf is het tot nu toe niet gelukt op te houden met werken. Hij heeft nu een klein tweepersoons bedrijfje, Finders Keepers geheten. Hij noemt zichzelf een onafhankelijke speurneus, omdat hij zich een paar jaar terug enigszins in de nesten heeft gewerkt en niet in aanmerking komt voor een vergunning om als privédetective te werken. In deze stad heb je die nodig, maar hij is wel degelijk privédetective, ook al is het niet fulltime.

Bel me, Kermit. Z.S.M. Belangrijk.

Kermit is Hodges' eigenlijke roepnaam, maar de meeste mensen kennen hem alleen onder zijn tweede voornaam; dat beperkt de kikkergrappen tot een minimum. Pete laat echter geen gelegenheid voorbijgaan om die

naam te gebruiken. Dat vindt hij ontzettend grappig.

Hodges overweegt het mobieltje gewoon weer in zijn zak te steken (nadat hij eerst het geluid heeft uitgezet, als hij het juiste knopje daarvoor kan vinden). Hij kan elk moment worden binnengeroepen in de spreekkamer van dokter Stamos en hij wil het bezoek graag achter de rug hebben. Net als de meeste kerels op leeftijd die hij kent, houdt hij niet van artsensprekkamers. Hij is altijd bang dat ze niet alleen tot de conclusie komen dat er iets mis is, maar dat er iets héél erg mis is. Bovendien weet hij heus wel waar zijn ex-partner het over wil hebben: Petes grote pensioneringsfeest volgende maand. Het zal gehouden worden in de Rain-tree Inn, vlak bij de luchthaven. Het is dezelfde plek waar Hodges' afscheid is gehouden, alleen is hij van plan deze keer veel minder te drinken. Misschien wel helemaal niet. Toen hij nog bij de politie zat had hij een drankprobleem. Het was een van de redenen waarom zijn huwelijk was gestrand, maar tegenwoordig lijkt hij er niet zoveel behoefte meer aan te hebben. Een hele opluchting. Hij heeft eens een sciencefictionroman gelezen waarin stond dat de maan een 'strengere meesteres' was. Wat die maan betreft zou hij het niet weten, maar hij zou best onder ede durven verklaren dat whisky een strengere meesteres is en die wordt gewoon hier op aarde gemaakt.

Hij denkt even na, overweegt nog even terug te sms'en, maar doet het toch niet en staat op. Macht der gewoonte.

Volgens haar naamplaatje heet de vrouw achter de balie Marlee. Ze oogt als een zeventienjarige en schenkt hem een stralende cheerleaderlach. 'U bent zo aan de beurt, meneer Hodges, eerlijk waar. We zijn een ietsepietsje uitgelopen. Daar is het maandag voor.'

'*Monday, Monday, can't trust that day,*' neuriet Hodges.

Ze kijkt hem niet-begrijpend aan.

'Ik loop even naar buiten, oké? Ik moet even bellen.'

'Dat is goed,' zegt Marlee. 'Als u buiten voor de deur blijft staan, zwaai ik wel naar u als de dokter klaar voor u is.'

'Prima.' Op weg naar de deur blijft Hodges even bij de oude dame staan. 'Goed boek?'

Ze kijkt naar hem op. 'Nee, maar wel heel heftig.'

'Ik heb het gehoord. Hebt u de film al gezien?'

Ze kijkt verbaasd en belangstellend naar hem op. 'Is er een *film* van?'

'Ja. Die zou ik maar eens gaan zien.'

Niet dat Hodges hem zelf heeft gezien, ook al heeft Holly Gibner – eerst zijn assistente, nu zijn partner, en al sinds haar moeilijke jeugd een fanatiek film liefhebster – haar best gedaan hem ernaartoe te slepen. Tot twee keer toe. Het was Holly die het geluid van een brekende ruit, dat hem moet attenderen op een binnengekomen sms’je, op zijn mobieltje heeft geïnstalleerd. Ze vond het zo grappig. Dat vond Hodges ook... in eerste instantie. Nu ergert hij zich er dood aan. Hij moet op internet eens opzoeken hoe je het kunt veranderen. Hij heeft ontdekt dat je echt alles kunt vinden op internet. Handige dingen. Interessante dingen. Grappige dingen.

En de verschrikkelijkste dingen.

2

Petes mobieltje gaat twee keer over en dan klinkt de stem van zijn oude partner in Hodges’ oor. ‘Huntley.’

Hodges zegt: ‘Luister goed naar wat ik zeg, want het kan zijn dat je hier later een overhoring over krijgt. Ja, ik kom op je feest. Ja, ik zal na het eten een woordje spreken, amusant, zonder ordinair te zijn, en ik zal de eerste toast uitbrengen. Ja, ik snap dat je ex en je huidige schatje er allebei zullen zijn, maar voor zover ik weet heeft niemand een stripper besteld. Als iemand dat heeft gedaan, zou het Hal Corley moeten zijn, die niet goed bij zijn hoofd is, dus dat zou je aan he...’

‘Bill, hou je mond. Het gaat niet over het feest.’

Hodges zwijgt onmiddellijk. Het komt niet alleen door het geroezemoes van stemmen op de achtergrond – politiestemmen, dat hoort hij meteen, ook al kan hij niet verstaan wat ze zeggen. Wat hem de mond snoert is dat Pete hem Bill heeft genoemd, en dat wil zeggen dat er stront aan de knikker is. Hodges denkt eerst aan Corinne, zijn eigen ex-vrouw, dan aan zijn dochter Alison, die in San Francisco woont, en vervolgens aan Holly. Christus, als Holly iets is overkomen...

‘Waar gaat het om, Pete?’

‘Ik sta op de locatie van wat er op het eerste gezicht uitziet als een moord-zelfmoord. Ik zou het op prijs stellen als jij hier even komt kijken. Neem je maatje maar mee, als ze tijd heeft en ertoe bereid is. Ik zeg dit niet graag, maar volgens mij is zij toch echt een stuk slimmer dan jij.’

Er is niets aan de hand met een van zijn naasten. Hodges' buikspieren, die hij heeft aangespannen alsof hij zich voorbereidde op een stomp, ontspannen. Hoewel de constante pijn waarvoor hij naar Stamos is gekomen er nog steeds zit. 'Natuurlijk is ze dat. Omdat ze jonger is. Na je zestigste begin je miljoenen hersencellen kwijt te raken, een fenomeen dat jezelf over een paar jaar ook zult mogen ervaren. Wat moet je met zo'n ouwe taai als ik op die plaats delict?'

'Omdat dit waarschijnlijk mijn laatste zaak is, omdat hij breed uitgemeten gaat worden in de pers en omdat ik – kijk uit dat je niet omvalt – oprecht prijs stel op je inbreng. En op die van Gibney. En op de een of andere rare manier hebben jullie er allebei iets mee te maken. Het is waarschijnlijk toeval, maar dat weet ik niet helemaal zeker.'

'Hoe bedoel je?'

'Zegt de naam Martine Stover je nog iets?'

In eerste instantie niet, maar dan valt opeens het kwartje. Op een mistige ochtend in 2009 reed een maniak genaamd Brady Hartsfield met een gestolen Mercedes-Benz in op een menigte werkzoekenden bij het City Center, in de stad. Door zijn toedoen kwamen acht mensen om het leven en raakten er vijftien zwaargewond. In de loop van hun onderzoek ondervroegen de rechercheurs K. William Hodges en Peter Huntley talloze personen die daar op die mistige ochtend aanwezig waren geweest, onder wie ook alle gewonde overlevenden. Martine Stover was het moeilijkst geweest om mee te praten, en niet alleen vanwege haar verminkte mond, die het voor vrijwel iedereen behalve haar moeder onmogelijk maakte haar te verstaan. Stover was tot aan haar borst verlamd. Later had Hartsfield Hodges een anonieme brief gestuurd, waarin hij schreef dat zij nu feitelijk 'een hoofd op een stokkie' was. Wat deze akelige opmerking des te wreder maakte, was de gruwelijke kern van waarheid die erin school.

'Ik zie iemand die verlamd is geen moord plegen, Pete... of het moet in een aflevering van *Criminal Minds* zijn. Dus ik neem aan...?'

'Inderdaad, de moeder is de dader. Eerst Stover en toen zichzelf. Kom je?'

Hodges aarzelt geen moment. 'Ik kom eraan. Onderweg pik ik Holly wel op. Wat is het adres?'

'1601 Hilltop Court. In Ridgedale.'

Ridgedale ligt ten noorden van de stad. Het is een randgemeente waar

voornamelijk forenzen wonen, minder prijzig dan Sugar Heights, maar toch niet verkeerd. 'Ik kan er binnen drie kwartier zijn, als Holly tenminste op kantoor zit.'

En daar zit ze vast en zeker. Ze zit bijna altijd om acht uur aan haar bureau, soms zelfs al om zeven uur, en is geneigd daar te blijven zitten tot Hodges tegen haar roept dat ze naar huis moet, iets te eten voor zichzelf moet klaarmaken en een film moet gaan kijken op haar computer. Holly Gibney is de voornaamste reden waarom Finders Keepers winst maakt. Ze is een organisatorisch genie, ze kan toveren met computers en het werk is haar leven. Nou ja, samen met Hodges en de familie Robinson en dan vooral Jerome en Barbara. Toen Jerome en Barbies moeder Holly een keer een ere-Robinson noemden, begon ze te stralen als de zon op een zomerse middag. Het is iets wat Holly tegenwoordig vaker doet dan vroeger, maar nog niet genoeg naar Hodges' zin.

'Fijn, Kerm. Bedankt.'

'Zijn de lichamen al weggehaald?'

'Ze worden op dit moment naar het mortuarium gebracht, maar Izzy heeft alle foto's op haar iPad.' Hij heeft het over Isabelle Jaynes, die sinds Hodges' pensionering Petes partner is.

'Oké. Ik zal een gebakje voor je meebrengen.'

'Er staat hier al een hele bakkerswinkel. Waar ben je trouwens?'

'Doet er niet toe. Ik kom zo snel mogelijk.'

Hodges beëindigt het gesprek en haast zich de gang door, naar de lift.

3

Eindelijk komt dokter Stamos' patiënt van acht uur vijfenveertig de onderzoekskamer achter in de gang uit. Marlee kijkt op of ze dokter Stamos al ziet. Meneer Hodges had een afspraak voor negen uur en het is nu halftien. De man kan waarschijnlijk niet wachten tot hij hier klaar is en aan de rest van zijn dag kan beginnen. Ze kijkt de gang in en ziet Hodges in zijn mobieltje praten.

Marlee staat op en kijkt om een hoekje in de kamer van dokter Stamos. Hij zit achter zijn bureau met een opengeslagen dossiermap voor zich. KERMIT WILLIAM HODGES staat erop. De dokter leest iets in het dossier en wrijft over zijn slaap, alsof hij hoofdpijn heeft.

‘Dokter Stamos? Zal ik meneer Hodges binnenroepen?’

Hij kijkt verschrikt naar haar op en werpt dan een blik op zijn bureauklokje. ‘O god, ja. Wat is maandag toch een rotdag, hè?’

Ze wil zich al omdraaien om weg te lopen.

‘Ik hou van mijn werk, maar ik heb een hekel aan dit aspect ervan,’ zegt Stamos.

Nu is het Marlees beurt om te schrikken. Ze draait zich om en kijkt hem aan.

‘Laat maar. Ik zat in mezelf te praten. Stuur hem maar naar binnen. We kunnen het maar beter achter de rug hebben.’

Marlee kijkt nog net op tijd de gang in om de liftdeur te zien dichtgaan.

4

Hodges belt Holly vanuit de parkeergarage naast de artsenpraktijk en als hij het Turner Building aan Lower Marlborough, waar hun kantoor is gevestigd, bereikt, staat ze al buiten te wachten, met haar aktetas stevig tussen haar praktische schoenen geklemd. Holly Gibney: achter in de veertig inmiddels, lang en slank, bruin haar dat ze gewoonlijk in een strakke wrong draagt, vanochtend gehuld in een ruimvallende North Face-parka, met de capuchon omhoog, om haar smalle gezichtje. Op het eerste gezicht zou je dat gezichtje alledaags noemen, denkt Hodges, tot je haar ogen zag, die mooi zijn en intelligentie uitstralen. Maar het kon lang duren voordat je ze te zien kreeg, want doorgaans doet Holly Gibney niet aan oogcontact.

Hodges rijdt zijn Prius langs de stoep en zij springt erin, trekt haar handschoenen uit en houdt haar handen voor de warme lucht die uit het ventilatiesysteem komt. ‘Je hebt er wel lang over gedaan om hier te komen.’

‘Vijftien minuten. Ik was aan de andere kant van de stad. Ik had alle verkeerslichten genen.’

‘Het waren *achttien* minuten,’ vertelt Holly hem terwijl Hodges zich weer tussen het andere verkeer voegt. ‘Omdat je te hard reed, wat juist averechts werkt. Als je een snelheid van exact dertig kilometer per uur aanhoudt, krijg je vrijwel geen rode stoplichten. Zo zijn ze ingesteld. Dat

heb ik je nu al meerdere malen verteld. Vertel me nu maar eens wat de dokter heeft gezegd. Heb je voor alle onderzoeken een tien gescoord?’

Hodges overweegt zijn opties en dat zijn er maar twee: de waarheid zeggen of eromheen draaien. Holly heeft net zo lang aan zijn kop gezeurd tot hij naar de dokter ging omdat hij de laatste tijd last heeft van zijn maag. Eerst alleen een drukkend gevoel, maar inmiddels ook wat pijn. Holly mag dan psychische problemen hebben, ze kan zeuren als de beste. Als ze iets in haar kop heeft, heeft ze het niet in haar kont, denkt Hodges wel eens.

‘De uitslagen waren nog niet bekend.’ Dat is niet echt gelogen, houdt hij zich voor, want ze zijn *mij* nog niet bekend.

Terwijl hij invoegt op de Crosstown Expressway, kijkt ze hem weifelend aan. Hodges haat het als ze zo naar hem kijkt.

‘Ik ga er heus nog wel achteraan,’ zegt hij. ‘Geloof me nou maar.’

‘Ik geloof je,’ zegt ze. ‘Ik geloof je, Bill.’

Nu voelt hij zich nog ellendiger.

Ze buigt naar voren, opent haar aktetas en haalt haar iPad eruit. ‘Terwijl ik op je stond te wachten, heb ik wat informatie opgezocht. Wil je die horen?’

‘Kom maar op.’

‘Martine Stover was vijftig toen Brady Hartsfield haar invalide maakte, hetgeen betekent dat ze nu zesenvijftig zou zijn. Ze zou ook zevenenvijftig kunnen zijn, maar aangezien het nog maar januari is, lijkt me dat onwaarschijnlijk, denk je niet?’

‘Dat zou je inderdaad denken, ja.’

‘Ten tijde van de gebeurtenissen bij het City Center woonde ze met haar moeder in een huis in Sycamore Street. Niet ver van Brady Hartsfield en *zijn* moeder, wat goed beschouwd nogal ironisch is.’

En vlak bij Tom Saubers en zijn familie, mijmert Hodges. Nog niet zo lang geleden hadden hij en Holly een zaak gehad waarbij de familie Saubers betrokken was geweest en die zaak hield ook verband met wat de lokale krant het Mercedes Bloedbad was gaan noemen. Wanneer je er goed over nadacht bestonden er allerlei verbanden, waarvan het vreemdste was dat de auto die Hartsfield als moordwapen had gebruikt eigendom was van Holly Gibneys nicht.

‘Hoe is het een bejaarde vrouw en haar gehandicapte dochter gelukt om de overstap te maken van de Tree Streets naar Ridgedale?’

‘Verzekering. Martine Stover had niet een of twee kolossale polissen, maar drie. Ze was nogal een freak wat verzekeringen betreft.’ Hodges bedenkt dat alleen Holly zo iets goedkeurend kan zeggen. ‘Er zijn naderhand verschillende artikelen over haar geschreven, omdat zij van alle overlevenden het zwaarst gewond was geraakt. Ze zei daarin dat ze wist dat ze, als ze geen baan zou vinden in het City Center, haar verzekeringspolissen zou moeten gaan verzilveren, een voor een. Ze was per slot van rekening een alleenstaande vrouw en moest een moeder onderhouden die weduwe was en zelf geen werk had.’

‘En die haar uiteindelijk moest gaan verzorgen.’

Holly knikt. ‘Heel vreemd, heel verdrietig. Maar er was in elk geval een financieel vangnet, wat nu eenmaal het doel is van verzekeringen. In financieel opzicht hebben ze zelfs een beter leven gekregen.’

‘Ja,’ zegt Hodges, ‘alleen leven ze nu niet meer.’

Hier geeft Holly geen antwoord op. Ze naderen de afslag naar Ridge-dale en Hodges neemt hem.

5

Pete Huntley is aangekomen, zijn buik hangt over zijn broekriem, maar Isabelle Jaynes ziet er nog even geweldig uit als altijd in haar strakke, verschoten spijkerbroek en blauwe jasje. Haar glanzende, grijze ogen gaan van Hodges naar Holly en dan weer terug naar Hodges.

‘Je bent afgevallen,’ zegt ze. Het kan een compliment zijn, maar ook een verwijt.

‘Hij heeft maagklachten, dus er zijn wat onderzoeken gedaan,’ zegt Holly. ‘Vandaag zouden de uitslagen binnen zijn, maar...’

‘Laten we het daar nu niet over hebben, Hols,’ zegt Hodges. ‘Dit is geen medisch consult.’

‘Jullie gaan elke dag meer op een oud, getrouwd stel lijken,’ zegt Izzy.

Holly antwoordt op nuchtere toon: ‘Een huwelijk met Bill zou slecht zijn voor onze beroepsmatige relatie.’

Pete schiet in de lach, en terwijl ze het huis binnengaan werpt Holly hem een verbaasde blik toe.

Het is een mooi vrijstaand huis, met een klassiek pannendak en dakkapellen, en hoewel het boven op een heuvel staat en het een koude dag

is, is het binnen heel warm. In de hal trekken ze alle vier dunne rubberhandschoenen en schoenbeschermers aan. Alsof ik nooit ben weggeweest, denkt Hodges.

In de woonkamer hangt aan één muur een schilderij van zigeunerkindjes met grote ogen en aan een andere muur hangt een breedbeeldtelevisie. Voor de beeldbuis staat een gemakkelijke stoel met een salontafel ernaast. Op de tafel ligt een zorgvuldig uitgestalde waaier van tijdschriften over beroemdheden, zoals de *OK!* en roddelbladen zoals *Inside View*. In het midden van de kamer zitten twee diepe groeven in het vloerkleed. Hodges denkt: hier zaten ze 's avonds tv te kijken. Of misschien wel de hele dag. Ma in haar leunstoel, Martine in haar rolstoel. Die, aan die afdrukken te zien, een ton moet hebben gewogen.

‘Hoe heette haar moeder?’ vraagt hij.

Janice Ellerton. Echtgenoot James is twintig jaar terug overleden, volgens...’ Pete, die net als Hodges nog van de oude stempel is, heeft een notitieboekje bij zich in plaats van een iPad. Hij slaat het open. ‘Volgens Yvonne Carstairs. Zij en de andere verpleeghulp, Georgina Ross, hebben de lichamen gevonden toen ze vanmorgen even voor zessen aankwamen. Ze kregen extra betaald om zo vroeg te komen. Aan mevrouw Ross hadden we niet zoveel...’

‘Daar kwam geen zinnig woord uit,’ zegt Izzy. ‘Maar Carstairs was oké. Die heeft het hoofd koel gehouden. Ze heeft meteen de politie gebeld en wij waren om zes uur veertig ter plaatse.’

‘Hou oud was de moeder?’ vraagt Hodges.

‘Dat weten we nog niet precies,’ zegt Pete, ‘maar ze was niet meer een van de jongsten.’

‘Ze was negenenzeventig,’ zegt Holly. ‘In een van de krantenberichten die ik heb bekeken terwijl ik op Bill wachtte stond dat ze ten tijde van het bloedbad bij het City Center drieënzeventig was.’

‘Behoorlijk oud om nog voor een verlamde dochter te moeten zorgen,’ zegt Hodges.

‘Maar ze was nog goed gezond,’ zegt Isabelle. ‘Volgens Carstairs tenminste. Sterk. En ze kreeg volop hulp. Daar was geld voor want...’

‘... want ze waren goed verzekerd,’ maakt Hodges zijn zin voor hem af. ‘Dat heeft Holly me onderweg hiernaartoe verteld.’

Izzy kijkt even naar Holly. Holly merkt het niet. Zij staat om zich heen te kijken. Inventariseert alles. Probeert een gevoel te krijgen van

wat hier is gebeurd. Ze strijkt met haar hand over de rugleuning van de leunstoel van de moeder. Holly heeft emotionele problemen, ze is ongelooflijk prozaïsch, maar er zijn weinig mensen die zo openstaan voor prikkels als zij.

Pete zegt: 's Ochtends kwamen er twee verpleeghulpen, 's middags twee en 's avonds twee. Zeven dagen per week. Een particulier bedrijf genaamd' – hij kijkt weer in zijn notitieboekje – 'Hulp aan Huis. Zij deden al het zware werk. Er is ook een huishoudster, Nancy Alderson, maar die heeft kennelijk vrijaf. Op de keukenkalender staat een aantekening: *Nancy in Chagrin Falls*. Er staat een streep door vandaag, dinsdag en woensdag.'

Twee mannen, ook met handschoenen en schoenbeschermers, komen door de hal aangelopen. Hodges veronderstelt dat ze uit Martine Stovers deel van het huis komen. Ze dragen allebei koffertjes voor het verzamelen van bewijsmateriaal.

'Helemaal klaar in de slaapkamer en de badkamer,' zegt een van de twee.

'En?' vraagt Izzy.

'Niets bijzonders,' zegt de ander. 'Nogal wat grijze haren in de badkuip, maar dat is logisch als je bedenkt dat de oude dame daar het loodje heeft gelegd. Er zaten ook sporen van ontlasting in het bad, maar niet veel. Niet meer dan je zou verwachten.' Als hij Hodges' vragende blik ziet voegt de technisch rechercheur eraan toe: 'Ze droeg een incontinentieslip. Ze was op alles voorbereid.'

'Teuw!' zegt Holly.

De eerste rechercheur zegt: 'Er is wel een douchestoel, maar die staat in een hoekje met een stapel schone handdoeken erop. Lijkt erop dat hij nooit werd gebruikt.'

'Waarschijnlijk douchte ze niet, maar werd ze afgesponsd,' zegt Holly.

Ze kijkt nog steeds gechoqueerd, misschien door de gedachte aan de incontinentieslip of de poep in de badkuip, maar haar ogen schieten alle kanten op. Soms stelt ze een paar vragen, of maakt een opmerking, maar over het algemeen zegt ze niet veel, omdat ze zich geïntimideerd voelt door mensen, vooral als ze dicht bij haar staan. Maar Hodges kent haar goed – voor zover dat mogelijk is, althans – en hij ziet dat ze op haar qui-vive is.

Straks gaat ze wel praten en dan zal Hodges goed luisteren wat ze te zeggen heeft. Vorig jaar, tijdens de Saubers-zaak, is hij erachter gekomen dat het loont om naar Holly te luisteren. Ze denkt buiten de kaders, soms heel erg ver erbuiten, en geeft soms blijk van een griezelig goede intuïtie. En ook al is ze van nature nogal bangig aangelegd – en God mag weten dat ze daar haar redenen voor heeft – kan ze heel moedig zijn. Holly is de reden waarom Brady Hartsfield, alias Mr. Mercedes, nu in de hersenletselkliniek van het Kiner Memorial ligt. Voordat Hartsfield een ramp kon veroorzaken die nog veel groter was dan die bij het City Center, had Holly hem de schedel ingeslagen met een sok gevuld met kogellagers. Nu verkeert hij in een schemerwereld die door de neuroloog in de kliniek een ‘aanhoudende vegetatieve toestand’ wordt genoemd.

‘Verlamde mensen kunnen wel douchen,’ verduidelijkt Holly, ‘maar het is lastig door alle apparatuur waaraan ze verbonden zijn. Dus komt het meestal neer op afsponzen.’

‘Laten we naar de keuken gaan. Daar is het zonnig,’ zegt Pete, dus gaan ze naar de keuken.

Het eerste wat Hodges opvalt is het afdruiprek, waarop het bord van mevrouw Ellertons laatste maaltijd staat. De aanrechtbladen glanzen en de vloer ziet eruit alsof je ervan kunt eten. Hodges vermoedt dat haar bed boven keurig opgemaakt is. Misschien heeft ze zelfs gestofzuigd. En dan die incontinentieslip. Ze heeft alles geregeld wat er te regelen viel. Als een man die zelf ooit serieus zelfmoord heeft overwogen, kan Hodges het zich allemaal voorstellen.

6

Pete, Izzy en Hodges zitten aan de keukentafel. Holly loopt een beetje rond. De ene keer staat ze opeens achter Isabelle om de verzameling foto’s te bekijken die Izzy op haar iPad heeft staan onder de noemer ELLERTON/STOVER, en dan weer kijkt ze in de verschillende keukenkastjes. Haar gehandschoende vingers bewegen zo licht als nachtuiltjes.

Izzy laat hun de foto’s een voor een zien en veegt tijdens het praten met haar hand over het schermpje.

Op de eerste foto staan twee vrouwen van middelbare leeftijd. Ze zijn allebei forsgebouwd, met brede schouders in hun rode nylon Hulp aan